

George Camitz

1922-1970

- 1922 Föds den 31 oktober.
 Studier i Sala och Uppsala. Utbildar sig till reklamtecknare i Stockholm.
- 1950-56 Tecknar ett 50-tal omslag till Fantomen-tidningen.
- 1954-55 George Camitz tecknade med vinjetten *Lördagspudding* i Sala Allehanda under signaturen Don Camillo. Han gjorde också teckningar till Åhlén & Åkerlunds veckotidningar.
- 1955 Utställning i december i Örjansalen, Västerås, tillsammans med Lennart Lindberg.
- 1957 Utställning i en ny utställningslokal i kvarteret Hattmakaren (ingång från Hyttgatan) 20 april – 1 maj tillsammans med Lennart Lindberg och Bertil Andersson.
- 1958 Deltar i utställningen *Sala konstförenings samlingar* i Folkpartilokalen 9-16 november.
- 1963 George Camitz och Lennart Lindberg presenterar i januari *Ort drivaren* som förslag till Salasouvenir.
- 1970 Avlider den 2 juni i Sala.

Sammanställning av kommentarer vid träffen med Avlidna Salakonstnärers Sällskap den 4 augusti 2015 på Ångbageriet. Gäst dottern Charlotte Camitz samt ett 20-tal medlemmar i föreningen. Här följer föredraget och bildvisningen varvat med Charlotte Camitz' kommentarer i övrigt. Egentligen fanns ytterligare kommentarer, men de försvann i ett datorhaveri hos föreningen.

Charlotte Camitz: Det har varit en resa för mig att ta del av och förbereda den här utställningen och sammankomsten idag. Många minnen och fakta har kommit i dagen, men även emotionellt har det betytt mycket för mig.

Hemma pratade vi, mamma pappa, jag och min lillebror, ofta om "vad är konst?". Kände pappa sig verkligen som konstnär? Nja, inte fullt ut – 'erkänd' o.s.v. Det var lite kinkigt för honom. Jag vill här beskriva honom som konstnär fullt ut, speciellt under tiden när han var vd för tegelbruket.

Tidningsurklippet längst ner till höger i är från invigningen av en utställningslokal på Hyttgatan där Lennart H Lindberg, Bertil Andersson och pappa ställde ut i april 1957. Affischen finns inte kvar, men gubbarnas 'kappor' var lila och var alltså karikatyrer – lite roliga och lite hemska – av de tre konstnärerna.

George Camitz som konstnär.

Följande är en berättelse om George Camitz sammansatt av Johan Camitz (son) och Charlotte Camitz (dotter).
Presenterat av Charlotte 4/8 2015 för föreningen "avlidna konstnärer i Sala", på Ångbageriet i anslutning till utställning av GC:s målningar och teckningar.
Genom att "definiera konst" i sammanhanget vill vi skapa en rymlig projektduk för fakta, avtryck och våra minnen av vår pappa.

Definition av konst:

I betydelsen kunnande (können), arrangera (art) och med de fyra konstområdena: teckning, måleri, skulptur, arkitektur.
Beskrivning av konstnären som bärare av ide, skapande och kreativitet.
Berättelsen om George Camitz bygger på en generös och vid tolkning av begreppet konst och konstnär.
GC börjar sitt vuxna liv med att använda teckningen som medel och uttryck för att skapa bilder av figurer, fantasier och illustrationer, inom ramen för givna uppdrag.
Med hjälp av utbildning, yrkesutövningen och träning i att skapa bilder, kom måleriets möjligheter att fånga sinnesstämning och fördjupa seendet.
Först i tredje fasen av sitt vuxna liv blir han riktigt kreativ i sin moderna betydelse. Med en generös inkludering av konstområdet arkitektur, och om man ser skulptur i en slags tredimensionell mening och installation, intresserade GC sig för form, färg och uttryck i mycket stor utsträckning.
Men naturligtvis inte i en strikt konventionell konstnärlig kontext med gallerier etc.
Vi kommer att betrakta GC som konstnär i bemärkelsen hantverkare, skapare och kreatör genom hela sitt relativt korta liv.

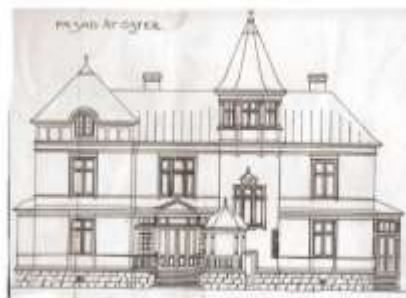

LINDBERG ANDERSSON CAMITZ

Charlotte Camitz: Farmor Ebba och min pappa stod varandra mycket nära. Hon var också konstnärligt lagd och om inte första världskriget kommit emellan hade hon varit konsertpianist. Hon var på väg till Wien när kriget bröt ut.

GC född 1922 31/10..."...rörde sig"

GC föddes 1922 31/10 i Sala av mor Ebba född Strömberg och far Curt Evert Ludvig Camitz. Hemmet på Vasagatan i kvarteret Ekebyhov.

Mor Ebba far Curt hade tidigare 2 barn Curt och Agneta, Georg blev lillebror. Mor Ebba håller Lite extra i Georg som fick smeknamnet namnet Jojje söt med stora bruna ögon. Mor utverkar befrielse från gymnastiken pg. av "svagt hjärta" (Jojje själv uttrycker som vuxen att "mitt hjärta är som en stångjärnshammare")? Frågan är vad det var kära mor observerade. Mor Ebba vår farmor visade en gång en teckning som Jojje gjort som 5 åring med kommentaren "Vi såg redan då att gubbarna rörde sig".

Glänta på dörren till uppväxtmiljö och präglings

Häcken kring huset var hög på samma sätt som regelverket kring utelivet, som tonåring fick man hitta på smitvägar.

Jojjes som nu bor på tredje våningen, klättrar med hjälp av några takpannor och brandstegen ner på husets baksida där han ansluter till grannen och kompisen Gugge Ahlin, gjorde det möjligt att också spela trummor i bandet FOX. Rytm var viktigt för GC han hörde när det blev "JÖNSIG"

Uppväxten präglades naturligtvis av det samhälle som omgav familjen. Ibland brukar jag tänka på vid vilken tidpunkt en människa kommer in i världen och vad som präglade världen just då, på det sättet tänka sig in i hur och vad som präglat personens första tid i livet, idag vet vi ju mycket om hur tidig präglings hänger med genom livet. Jojje kommer alltså in efter 1:a och före 2:a världskriget i en familj som både förväntades uppträda i sin sociala kontext och en tid som vi idag vet präglades av ett oavslutat krig sårad stolthet och uppladdning.

GC utbildar sig

Under en permission i Sundsvall på badstranden Fläsian möter han sin kärlek, han fick kämpa ett tag hon jobbade i Stockholm så valet var enkelt.

Stockholms tekniska institut, ingenjör verkar sakligt och användbart, rätt inne just då, kompisen Gugge gick på KTH men det var ju överdrivet!

Det var bara en sak att Jojje kunde inte för sitt liv rita med linjal.....det bara gick inte, Så kuggad och befriad bestämde han sig för att göra det som verkar var den starkaste trenden vid i början på 40 talet, reklamskolor startade i Stockholm 5-6 st.

Vännen Jan Gezelius sedermera arkitekt och lärare på högskolan gick samtidigt på det dom kallade för Rydgårds reklamskola (finns inga beskrivningar av skolan).

Kan ha varit föregångaren till Berghs.

Jan berättar om tiden som "vi hade så jäkla kul" han saknade Jojje mycket.

HON, Sundsvalls svar på Sickan (Jojje döpte om henne till Snicki).

Hon arbetade på NK parfumeri och om "jag bara imponerade tillräckligt kanske hon kunde skippa alla andra beundrare". Konstnärer har basker, men på date med HENNE gör hon klart "ta av dig baskern".

Reklamtecknaren bildar familj

Reklam/serie tecknare anställd på Ålen och Åkerlund, kompis med Bonnier borde imponera! Tiden i Stockholm först på Villagatan, mitt emot ryska ambassaden, tillsammans med fästmö och syster Agneta som mer liknande en rysk spion än blivande fru till " en.... liten indier", bosatt i en förort till London. Alla tre kom bra överens och åkte på bröllopsresa till Skottland.

Serietecknare och tecknare för bokomslag etc man kan säga att det var hantverkstiden Den tid då vi alla när vi ska skapa en bas för både den personliga och yrkesmässiga identiteten. När man gör något så länge och mycket att man skapar en intuition och för att bygga vidare, nästa steg.

När vi nu letar tillbaka och med hjälp av moderna medel internet och e-handel, blir det tydligt att han gjorde mycket mer än det vi minns. Det fanns en del gömmor med teckningar etc, som om dom var magasinerade för att hämtas upp.

Fantomen slår till och Gotland inspirerar

Fantomen kommer i slutet av den här perioden då han naturligtvis hade mycket rutin och känsla för hur tidningsvärlden funkade och vad som "gick" bra och låg i tiden. På nätet finns samlat alla fantomen omslag några signerade av GC, troligen har han gjort fler. Vi vet inte om det finns några original.

Mor Ebba har hela tiden sitt vakande öga och somrarna var givna på Gotland Gnisvård i ett genom charmigt hus vid havet. Varje vistelse präglades familj, kusiner och vänner utefter stranden. En enkel lite ateljé inrättas när längtan efter att måla på riktigt tog fart. Fiskebåtar, bodar, garn och lukt, motiv som väckte lusten att måla hos GC. Pappa Curt seglade gärna ut med familjen till karlöarna.

Tecknaren blir konstnär

Snicki (vår mamma) förstod att han vill något mer än att rita serie figurer.

En fartygsmålning blev populär och mamma tog upp beställningar, från direktionstvåningar. Nu var vi där igen, "beställningar" man måste ju försörja sig.! Men vad händer med det fria uttrycket.

Med både en vacker fru och ett barn så kom styrkan att ta klivet vidare, men också oro över hur ska kan man försörja sig som konstnär.

1953 flyttar lilla familjen från Stäket Ångsjö trädgårdsmästeri-bostad till Sala Hyttmästargården.

for higher resolution available.

antomen195212.jpg (335 x 500 pixels, file size: 124 KB, MIME type: image/jpeg)

Ateljén på Hyttmästar gården i Sala socken.

I uthusen inrättades en ateljé ca 75 m², med ritbräda för tecknaruppdrag och staffli för målningar.

Där fanns också plats för motion, i ena hörnet hände en ärtpåse som var till för att träna sig i boxning inkl handskar. Idag skulle man kalla det för mitt eget hemma gym, hantlar, skivstång och hopprep fanns också på plats.

I annat hörn, rummet var något oregelbundet med skrymslen förvarades en tunna som innehöll rödvin (rötjut), goda vänner som kom på besök fick njuta av.

Till ateljén var man alltid välkommen, tror han uppskattade sällskapet.

På bilden tar ett porträtt av vår kusin Mie form (paus från serierna).

Anita Eskridge (f. Karlsson, 1942), vid träffen den 4 augusti 2015: Jag fick möjlighet att göra min första och enda PRAO, eller vad det nu hette på den tiden, hos reklamtecknaren George Camitz. En fantastisk upplevelse för mig. Jag tror PRAO varade i två dagar. Jag minns hur snälla – och vackra – jag tyckte att de var. Det är ett fint minne.

Vi var i hans ateljé och jag fick teckna. Han gjorde ju varje vecka ett inslag i Sala Allehanda som hette Don Camillo.

Sagor med flanellograf

Trollet var en trygghet och tröst som hängde i barnkammaren och som GC kompletterade då och då med sagor så som "tre bockarna Bruse" men istället för att läsa ur en bok så klippte han ut figurerna i filt och gjorde bakgrunden i ett material som figurerna lätt kunde fästas och flyttas runt vartefter dom tre bockarna klapprade över bron och trollet hotade med att komma och ta dom.

Det är den sagan som sitter starkast hos oss barn. Med tavlan (trollet i hatt) och sagan (bockarna...) visste jag att det fanns både onda och goda troll.

Strid med mor

GC stod nära sin mor Ebba
hon kallades för mamsen.

Ett försök till porträtt slutar i en "strid",
en av Ebbas favoriter.

Om man tittar noga kan man se
pärlhalsbandet skina genom striden.

Hitta eget uttryck

Tiden på Gotland fram till 1959 fyllde pappa med energi och ett naturligt flöde i och genom målningarna, och det skulle vara vägen till att utveckla sitt eget uttryck och medvetna förhållande till konsten och att kalla sig konstnär. Identiteten som konstnär genomgick stadier allt från spirande, sprudlande, "här kommer jag", trevande tecknande med pensel med en sårbar självutlämnande och dom två sista teckningarna som gubben o gumman projicerar det tunga och "låt mig vara" känslan.

Konstvärlden en utmaning

Försörjningen blev fortfarande reklam och tecknar uppdrag, men med nya relationer i Sala tex med Lennart Lindberg, mognar tanken på att fördjupa bildskapandet och utmana sin förmåga. Tre konstnärer ställer ut tillsammans, Joje gör affischen så klart! (Se foto på första sidan). Jag (Charlotte) har inga minnen från utställningen men min känsla har alltid varit att han mötte något som han inte hade ord för och marken var osäker. Två tidnings urklipp kan ge en känsla för vad GC kämpade med. Debatten med konstvärlden "överflödiga linjer..." var en ny, inte helt bekväm sida av att vara konstnär. I intervju med Åke Johansson exponerar han tanken "jag har sålt min själ på ett tidigt stadium".

många av linjerna verkar överflödiga eller oväsentliga. Men också i dylika arbeten kan han nå en strigent helhetsverkan. Jag tänker då på teckningar som "nr 6: Motiv från Lübeck" och "nr 33, läststudie". E - s o n.

Åke Johansson

CAMITZ: Sålde min själ på ett tidigt stadium.

— Jag sålde min själ på ett tidigt stadium och det är egentligen bara en månad

Konstnärskapet var mindre befriande, snarare komplicerade det hans ide och liv. Han hade ju längtat efter befrielsen och möjligheternas tillstånd genom att skapa fritt. Många år senare uppstod diskussioner i familjen om min (Charlotte) framtid och han insisterade på att "inte gå Konstfack ... " "Gå på Bergs eller va fan som helst, lär dig teckna". Och kanske hade han rätt (1967-68), eller så var det ett uttryck för sin egen saknad av fortsatta konststudier. Fram till 1957 är en tid som präglas av egna val och frustration över hitta sin väg för GC. Den tid som nu följer har formen av styrning och möjligheter, krav och ansvar som både stimulerade och växlade upp energinivån.

Byter "scen"

När GC lämnade sin serietecknar och målar ateljé som ju var en miljö med samma krav på lönsamhet som vilken entreprenör som helst, visserligen fanns ett mått av frihet men krav på försörjning begränsade.

GC går nu till en större scen och tar med sig "pennor" och massor av erfarenhet av skapande, kommunikation och att bära ideer. Familjeföretaget blir det nya plattformen för GC:s ambition och kreativitet.

Den första tiden var en slags traini-tid (våren 1958) för att ta in alla delar som byggde verksamheten, produktion försäljning ekonomi osv.

Rakt in i hetluften med ansvar för två tegelbruk i Linköping. Första tiden pendlade han, snart kom familjen efter som nu fått kär o efterlängtat tillökning, Johan föds på sommaren 1958, skönt att få en bror, jag (Charlotte) längtade.

Som stolt pappa gick GC söndags promenader med familjen, små skisser av Johan och Charlotte är det han hinner och har plats för.

Sorg, flytt o måla

Flytten gick till Skänninge 1958 på sommar och vidare till Linköping sommaren 1959.

Stor sorg drabbar familjen, äldste bror Bosse (Curt) avlider, han hade fram till sin död efterträtt pappa Curt. GC stod inför ett motvilligt beslut, mitt i sorgen behövde bruken ledas.

GC skjuter sina egna tankar och behov åt sidan, men saknaden och tomheten efter sin bror lyste genom.

Flytten gick nu till Sala socken prästgård 1960 februari, det enda positiva med den flytten var att huset hade ett överflöd av rum och GC kunde få plats för att måla.

I brist på modell sitter jag (Charlotte) för 50 öre kvarten.

Målningen tog lång tid, både för att modellen var svår mutad men också för att GC provade sig fram.

In till stan (Sala) GC rationaliserar och utvecklar.

Väl i Sala så blev prostgården kortvarig 1960 på hösten återförenas familjen med Ebba och Curt i föräldrahemmet, kvarteret Ekebyhov Vasagatan 2. Vi barn tyckte att det var fantastiskt att bo i stan, och kunna springa upp till farmor och få lite skaffning (godis).

GC såg överskådliga omvärldsförändringarna tidigt och startade ett effektiviserings och utvecklings arbete, både direkt i produktionen, med helt ny transport av lera respektive anpassning till förändrade byggnormer, som krävde ett genomtänkt företag.

Produktutvecklaren GC var djupt involverad i vad arkitektkåren efterfrågade och experimenterade med olika lersorter (gult,rött,brunt) och olika tillsatser för att skapa ett "levande" tegel att marknadsföra.

Skapa "Levande" tegel med Färg, Form o Yta.

Färgen på fogen var en ständig föremål för utveckling och ytskiktet på fasadteglet var ett viktigt signum för Sala tegel. Sandat med en viss sandstorlek infördes, handborstat tegel blev en storsäljare. Konkurrenterna hade maskin borstat tegel alltså raka "ränder"....osv. Men kanske var bränningen den största utvecklingsområdet. Genom att behålla gamla ringungnarna kunde man skapa en större variation och vidare i sorteringen skapa en "levande" sammansättning av nyanser och mjuka brytningar. Brännaggregaten utvecklades av verkstaden (Salin o Hemlin) i största hemlighet.

På jakt med motiv

På älgjakten hade GC bössan på ryggen och pennan i handen, om han nu förväntades skjuta så hade han först gjort en teckning, det tog lite tid så älgen hann undan, det visste bara familjen, nu tycker vi att det är charmigt.

And och fasanjakt i lergroparna samlade vänner och hade mer tonen av umgänge, nära hem dessutom. Till kretsen av vänner hörde Gerland (jägaren och hunden Bill kolteckningar) som var stins i Sala under 60-talet.

Ortdrivaren på Silvermalm

GC var mycket stolt över att bli tillfrågad om att göra det som blev "ortdrivaren". Hans engagemang för Salas historia och hur den kunde marknadsföras var stort. På skrivbordet låg en stor sten som glimmade, vet inte hur mycket silver det var i den men det räcket som symbol för hur viktigt Sala silver gruva var för honom. Han såg alltid till att tillresta gäster fick en liten mini sten på en träplatta med sig. Det var lika naturligt att ortdrivaren hamnade på pappa Curts bok "Silvermalm" Tidigare hade GC gjort omslaget till Björn Herman.

Designar, ritar i redaktionsledning.

Pappa ritade det mesta från nya ideer kring produktionen till logotyp, tegelstenar för speciella ändamål, nya färgställningar på teglet.

Under tiden jag förberett underlaget för berättelsen om min pappa har det dykt upp små exempel på hur bilden, tecknandet och konsten ständigt fanns i handen på honom.

Ett exemplar av tegel industriföreningens medlemstidning från 1960 ligger på nätet.

Ögonen in över första sidan där redaktionsledningen bestod av tre personer en var GC.

Rollar ner för en pedagogisk beskrivning med bilder och text för hur murning och sk.

Kanalvägar som just då hade mycket fokus och teknisk forskning kring väggarnas

genomgångs tal en slags energi medvetenhet som började ta fart. Lite förströts rollar jag vidare och så plötsligt dyker en teckning upp med texten " fanns det verkligen"

Under tecknad GC.

— Fauna det verkligen ingen möjlighet att studera kunavväggar på närmare håll än Venedig!

Studieresa till USA med pennan i handen

I tegelindustri föreningen anordnade våren 1963 en studieresa till USA.

Man besökte tegelbruk över hela kontinenten under en månad, osäkert hur mycket nyttigt som kom ut av resan för tegelproduktionens skull men alla teckningar förevigade resan

Allt från polisen konstapel i Washington, mr Sterling till bruden i Chicago (genom bussfönstret) och ångbåtar på floden på Mississippi.

Penna och papper var en ständig följeslagare.

Chicago bruden genom bussfönstret

GC strateg och utvecklare

Övriga Tegelinindustrin gick från koleldning till oljeeldning framförallt genom att bygga nya tunnelugnar och på det sättet låta teglet passera förbi en oljebrännar station.

GC såg att den nya tekniken gav stora begränsningar och bestämde sig för att behålla ringugnarna och utveckla det flexibla brännaggregatet. På det sättet gick Sala tegelbruk över från kol eldning till olje bränning som så småningom skulle visa sig viktig, när staten bestämt att tegel skulle ha ett metriskt mått system för att få uppbära byggsubventioner.

Alla förändringar hade också en påverkan i organisationen, medarbetare som utförde nyckel uppgifter för att skapa det "levande" teglet fick nu en ny ställning och löneutveckling.

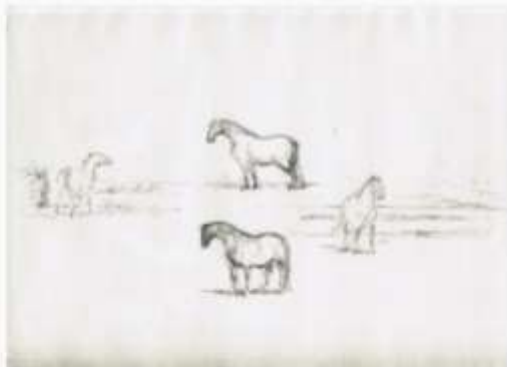
Operatörerna som "borstade" lersträngen, sorterade det färdig brända teglet eller preparerade leran med olika tillsatser var nu involverade och engagerade för att skapa "levande" tegel.

GC besökte ofta byggen för att säkerställa att vårt levande tegel murades enl konstens alla regler, nöjd kund var viktigt och inspiration till produktutvecklingen fanns alltid i bakhuvudet på GC.

Möter Bengt Lindström "12.01"

Det smärtsamma inträffar igen, syster Agneta insjuknar och avlider 1965. GC hade haft en innerlig och varm relation till sina syskon, han påverkades djupt. Efter att fullständigt osannolikt mist sina syskon (båda i 40 år åldern) och en lång pressande period i slutet av 60 talet åker pappa och mamma till Vålådalen, doktors kloka ordination. Samtidigt uppehåller sig Bengt Lindström på hotellet och dom två hittar varan omedelbart. Väl hemkommen blev matsalen ateljé och han började måla och drömma om Paris under korta stunder.

George Camitz avlider 2/6 1970 i Sala.

Med oändlig sorg i hjärtat och överbelastande omständigheter fortsätter GC med oförtruten kraft kämpa för Sala tegel:s framtid, ända tills omvärldsförändringen tar en riktning som GC tillsammans med större delen av tegelindustrin saknade svar på. Betongen och kalksandstenen gjorde sitt intåg, arkitekterna vände blad och Sala tegel bruk avvecklades 1970.

"Gubben och Gumman" talar sitt eget språk.

Omslagsvinjetten till *Björnherman*, utförd av George Camitz.

Curt Camitz *Björnherman* — SA-följetong som roman

— Vadnatsjackor under bröst-harnesk och de nya halsskydden. Järnhattarna satt kliekt på sned och spjutet bars med invänd nonchalans. På ryggen satt handyxa, med sitt egg-skydd instuckt i bältet, i vilket i övrigt bars kniv och dricksflaska. Denna senare var en allmänt använd och av var och en medförd liten kutting, konstfullt gjord av eneträ. På vänstra axeln fastsatt vid bröstplåtens spänne bars packningen i en avlång läder- eller llnesäck —.

Så initierat och målade skildrar major Curt Camitz en svensk bondefänikas utrustning omedelbart före slaget vid Brunkeberg

i sin roman "*Björnherman*", som i dagarna utkommit av trycket från Agren & Holmbergs Boktryckeri, med smakfull omslagsvinjett av författarens son, reklamtecknare George Camitz, lördagarnas Don Camillo i SA. Det är inte *Björnhermans* enda samband med SA. Som bekant gick berättelsen, innan den blev bok, som följetong i tidningen.

"*Björnherman*" är en äventyrsberättelse med historisk bakgrund, men det är icke historia, som författaren mycket riktigt anger i sitt blygsamma företal.

Den historiska miljön utanför militärernas led är skildrad med lätt hand och utan signifikativa detaljer, men man anar dock

detaljer, men man anar dock spänningen mellan bönder och frälse, en spänning som senare skulle komma att utnyttjas av folktalare som Sturarna och marknadsagitatorer som Hemming Gadh. Men när det gäller militär utrustning och taktik briljerar författaren med initierad kunnighet. Det är också här, såvitt en lekt kan avgöra, skildringen inte längre endast är en spännande berättelse utan även blir miljödokument, en väl underbyggd skildring av ett visserligen begränsat miljöområde. Författarens avsikt, enligt företalet har också varit, vid sidan av att förströ, att skildra hur Sturens lantvärn byggdes upp och övades. Vagar man kanske också gissa att romanen har en tendens mot defatistisk tro på ett litet lands oförmåga att försvara sig. Romanens båda toppar: slagen vid Haraker och Brunkeberg vittnar om tidigare hjältemodiga kamper för frihet.

Boken kommer ut i handeln inom de närmaste dagarna.

Skivomslag med illustrationer av George Camitz.

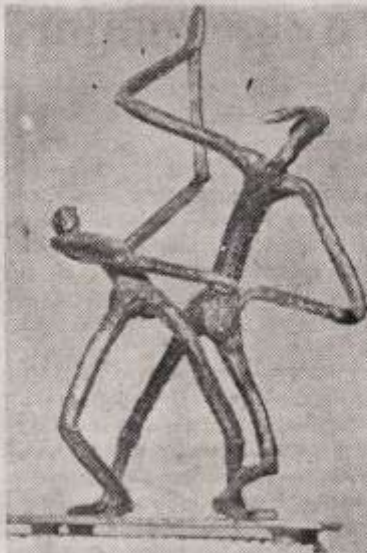

FREDAGEN DEN 2 DEC. 1955

Georg Camitz och Lennart H. Lindbergs utställning

Den nu under några dagar pågående utställningen i Örjansalen rymmer många intressanta arbeten. Framför allt är det Lennart H. Lindbergs skulpturer som jag stannar inför, men även några av hans och Georg Camitz' teckningar är vackra inslag i utställningen och värda att taga del av.

Lindbergs skulpturer har formats dels som rundskulpturer, dels som frireliefer utförda i olika material. Och där finns också några arbeten vars stil har beröringspunkter med så kallad "rymskulptur" som just nu har en viss aktualitet genom allt ordande därom. I princip är det annars den stil som uppstår om man tillämpar den engelske 1700-talsmästaren William Hogarths åsikt, att om man vill ha ett riktigt begrepp om ett föremåls volym skall man låta fantasien arbeta och betrakta varje föremål så

Jitterbug, skulptur av Lennart H. Lindberg.

som vore ögat placerat inuti dessamma. På så sätt skulle man "lära sig att behärska varje liten

utsiktspunkt mot föremålet, när vi sedan utifrån beskåda och studera det från alla sidor."

Ett av Lindbergs bästa arbeten ger ett visst begrepp om hur denna teori tar sig ut som stomme i en skulptur — men de som i dag talar och skriver om "rymskulptur" menar ofta att de ej blott tänkt sig ögat placerat inuti föremålets mitt. De vill helst gå in i skulpturen och vandra omkring i densamma för att riktigt kunna avnjuta aspekten. Men det går nu inte då det gäller Lindbergs lilla i järn hamrade och hopsvetsade figuration "Jitterbug" vars kompositionselement svävar ut i en expressiv rytmisk formlek, obunden av det slutna kompositionssätt om vilket Michelangelo lär ha yttrat, att det skulle ge en sådan fasthet. Ät grundformen att densamma bibehölls även om skulpturen rullade utför en klippbrant!

Lindberg har prövat på skulpturala utformningar i olika stilarter; den fast slutna formgivningen i den robust modellerade rundskulpturen "nr 84, Gående flicka", den dekorativt verkningfulla kompositionen "nr 100, Häst" och de i naturalistisk stil stiliserade frirelieferna i bly "nr 94, Mask" och "nr 95, Torso" till försök med helt realistiska former, vilket lett till det ganska intetsägande resultatet "nr 98, Modell" och experiment att sammanföra olika stilelement, som i den svagt hopkomponerade terracotafiguren "Dansös". Bland hans teckningar har jag särskilt fängslats av den elegant och säkert utförda nakenstudien "nr 72".

Georg Camitz har i sina teckningar tillämpat olika manér men synes mig lyckas bäst då han nöjer sig med en ren kontur eller med några få enkla och karakteristiska linjer återger motiv som "nr 3, Stormfällning. I", "nr 8, Båt på strand. I", och "nr 28, Genom vindrutan". Då han söker få fram mer utfyllande annotationer i bildfältet, som t. ex. "nr 12, Skogsparti. I" och "nr 7, Timmerväg" förlorar teckningen stundom konstnärlig pregnans. Jag får då ett intryck av att många av linjerna verkar överflödiga eller oväsentliga. Men också i dylika arbeten kan han nå en strigent helhetsverkan. Jag tänker då på teckningar som "nr 6, Motiv från Lübeck" och "nr 33, Häststudie".

E - s o n.

Vestmanlands Läns
Tidning

Konst

Skulptur och teckning i Örjansalen

Konstnärerna Georg Camitz och Lennart H. Lindberg utställer till och med söndag skulpturer och teckningar i Örjansalen. Utställningen är att notera som intressant och omfattar många arbeten av god kvalitet. Framför allt lägger man märke till Lind-

bergs skulptur, som visar inte endast fantasirikedom i motivval utan också ett gott konstnärligt grepp om materialets behandling vare sig det gäller järn, terracotta, gips eller ebenholz. "S:t Mikael" förenar dessa båda egenskaper i hög grad. Figuren får genom järnet något av det tidlösa, och "Dansös" nr 77 och 78

är stiliserade på ett sätt som skänker förtroende för det konstnärliga. Att Lindberg behärskar ett bredare register inom skulpturens område understrykes ytterligare av arbeten som 82 "Galler"-grind, där kompositionen har balans och rytm, och de figurala rörelsestudierna "Gångare", "Jitterbug" och "Kärlekspar", som i sina linjespel omfattar luftrummet med allt vad rörelsemomenten erbjuder. De kompakt sammanhållna "Gående flicka" och "Efter jobbet" är också känsligt utförda för att inte tala om den humoristiskt men ändå så karakteristiskt förenklade "G II A". Lindbergs intentioner att skapa framhålles också i teckningarna, där "Ormlek" i vaxkrita är ett gott exempel på känslan för det dekorativa.

Camitz teckningar röjer en konstnär, som helt säkert har mera att bjuda på. Hans sätt att behandla blyerts, tusch, pastell, kol och svartkrita skvallrar om mångsidig säkerhet. Man lägger märke till de flyktigt men säkert fångade älgstudierna, där skissens antydningar har konstnärlig fullödighet, eller häststudierna som i de flesta fall fullföljts efter andra principer och därigenom erhållit något av skulptörens sätt att fånga volym. Skogspartierna och stormfällning är säkert noterade naturavsnitt, där det svarta begränsats i rätta ögonblicket. Kanske Camitz bortsova utställningsmaterialet en aning. Det blir i allmänhet för litet tid att ägna varje studie vad den kräver.

S-g.

Västmanlands
Folkblad

lörd. d. 3 dec. 1955

Konstnärskolonien i Sala

George Camitz.

Det talas om "konstens återbeströdda stig". Talsättet har nog fog för sig. Historien har många exempel på trögblås konstnärsoden. Man behöver bara peka på Vincent van Gogh, som gick missförstådd och undervärderad genom livet, men som efter sin död nådde universell ryktbarhet. Carl Fredrik Hill och Ernst Josephson kunde måhända utgöra talande svenska exempel. Och då är det dock sådana, som mänskligheten så småningom fått upp ögonen för. De, som aldrig nådde den berömmelsen, som gick under i sin själens kamp med tillvaron trots att de var besjälade av samma konstnärliga ambition, deras tal är legio. Alljämt finns det i vår upplysta tid alltför många, som undervärderar konstnärskapet, som i medvetandet en sin egen borgerliga trygghet, ser konstnären, som hansa hämpar

INTERVJUER.

Av

Åke Johanson

CAMITZ: Sålde min själ på ett tidigt stadium.

— Jag sålde min själ på ett tidigt stadium och det är egentligen bara en månad sen jag beslutade mig för att slänga det rent kommersiella tecknandet. Även om jag måhända fortfarande har en viss förankring i borgerligheten, så har jag dock som tecknare tagit steget fullt ut. Det är George Camitz som behåller. Att släppa förhållandena med en uppdragsgivare kan kännas svårt, men är det en inre övertygelse, som dikterar ställningstagandet, som det faktiskt är i mitt fall, så uppväger detta de ekonomiska risker, som man omedeligen utsätter sig för.

— Jag har varit reklamtecknare, men det fria utövandet av konstnärskapet har lekt mig i hägen länge. Efter mycket övervägande har jag klivit över barriären, i första hand som tecknare. Utan tvekan har jag haft en viss nytta av mitt tidigare arbete. Det har lärt mig bl.

a. arbetsdisciplin, något som det väl också är en fördel att besitta som fri konstnär. I reklamtecknandet har jag tvingats arbeta mot en förenklad för reproduktionen. Första nästa sida

CAMITZ...

och det känns ändå tryggt att veta att denna förenklighet inte är en tom bluff, eftersom jag är medveten om att jag, därest så skulle behövas, kan lägga fram en detaljerad, naturalistisk teckning. Färdig med det kommersiella tecknandet är att man lägger sig till med schabloner. Reklamen skall helst vara klatschig. Och detta är döden för en konstnär. Schablonerna måste arbetas bort i den mån de nu finns.

— Ärligt talat har jag en känsla av att jag egentligen aldrig varit predestinerad till reklamtecknare. Det har burit mig emot och jag har haft rent tekniska svårigheter att åstadkomma något klatschigt. Direkt nytta har jag haft av kompositionstekniken. Layouten kräver en nära nog arkitektonisk komposition. Dessa grundlagar har jag givetvis alltför användning för. Att sedan vara förfaren i reproduktionstekniken är väl heller inget minus. Även en konstnär kan få uppdrag att t. ex. utföra en vinjett e. d.

— Jag har alltså ännu inte prövat de stora mödorna som oberoende, fri konstnär. Men jag är nöjd med utvecklingen hittillsdags, däri inräknad också den kommersiella perioden och jag är tacksam för den lilla framgång som konstnärskapet eventuellt kan ha i beredskap för mig.

SA 20/4 1957

Intim utställningslokal i Hattmakaren invigs i dag

Två av de tre salakonsnärerna Lennart Lindberg o. G. Camitz som inviger den lilla utställningssalen i Hattmakaren i dag. Här begrundar de den av Camitz signerade utställningsaffischen.

I dag kl. 16 invigs en ny liten utställningslokal i kv. Hattmakaren i Sala. Salakonsnärerna Lennart Lindberg, George Camitz och Bertil Andersson presenterar en liten sevärd kollektion varadera och utställningen är väl värd ett besök.

Lokalen är belägen i källarvåningen i det nyuppförda bostadskomplexet i Hattmakaren och ingången är från Hyttgatan, alltså från fastighetens gårdssida. Det är egentligen skulptören Lennart Lindberg, som förhyrt den och han avser att använda den som ateljé och undervisningslokal. Men med jämna mellanrum är det meningen att här också skall ar-

rangeras små utställningar av konst såväl från staden som utifrån.

— Jag hade f. ö. tänkt mig, säger hr Lindberg, att man skulle ge den här lilla intima lokalen ett trevligt namn och namnförslag mottas av utställningsbesökarna. Dessa förslag skall sedan granskas av en tremanjur bestående av i staden verksamma tidningsmän. Första priset blir en terracotta-skulptur.

Lindberg visar denna gång några oljor, pasteller och kritsaker, Camitz teckningar och Bertil Andersson en samling oljor samt keramik. Utställningen är öppen fr. o. m. i dag t. o. m. 1 maj, alla dagar utom tisdagar och torsdagar, mellan kl. 16 och 20.

Konst

3 salakonstnärer ställer ut

Tre av Salas egna konstnärer har, som redan i korthet meddelats, slagit sig samman och arrangerat en liten trivsam utställning i den nya lokalen i kvart. Hattmakaren. Många har redan sett den och övriga rekommenderas ett besök före den 1 maj, som är sista utställningsdagen. Trion består av Lennart H. Lindberg, Georg Camitz och Bertil Andersson, som alla tillämpar tämligen skilda uttrycksformer.

Lindberg har väl hittills gjort sig mest känd som skulptör. Somt av det som här visas har i skilda sammanhang tidigare kunnat beskådas, annat är nytt och sådant skapar alltid en viss nyfikenhet. Framför allt är det hans svetskulptur, som intresserar. Lindbergs tidigare yrkeskunskaper har här lyckligt förenats med fantasi och dels medfött dels genom skolning upptränat sinne för de estetiska värden, som står att utvinna ur ett tämligen obändigt material. Hans "Gångare" är en fint balanserad karikatyr av "fasornas sport" och det jätteruggande paret äger både kompositionell rymd och figurativ smidighet och rytm. I en samling metallsmycken får han också utlopp för sin fantasi. Lindbergs samling kompletteras av ett urval pasteller, som klart anger att han inte heller står främmande för färgproblemen.

Camitz är tecknaren i gångaet. Under en mångfald år som reklamtecknare har han förvärvat en teknisk färdighet, som han numera utnyttjar i en fri konstnärlig utövning. vilken sannerligen inte bär några spår av stereotyp, klatschigt affischtecknande. Med enkla men ändock uttrycksfulla maner fångar han stämningen i ett landskap och just det karakteristiska hos ett djur eller en människa i rörelse. Han bör vara en för många i den här staden angenäm ny bekantskap.

Andersson slutligen är en mångsidig begåvning, som ännu inte tagit steget fullt ut som konstnär. Men han ägnar fritiden samvetsgrant åt att stärka sina konstnärliga ambitioner. Sedan croquis-klubbens framträdande för många år sedan har han tagit jättekliv inom sitt måleri och speciellt kanske på de allra sista åren har han genom impulser utifrån — han har vistats nere på västkusten i ett par omgångar och där fått värdefulla kontakter — nått personlighet och utvecklats påfallande som kolorist. Färgen har i de senaste tavlorna blivit sörare. Över huvud taget ger hans måleri ett mycket värdat intryck. Vid sidan om måleriet sysslar han som keramiker med anmärkningsvärt gott resultat. Såväl det rent tekniska förfarandet — han t. o. m. bränner sina alster i egenhändig tillverkad ugn — som den konstnärliga utformningen skvallrar deciderat om fallenhet.

Utställningen är öppen alla dagar utom i dag mellan kl. 16 och 21.

å k e j.

Sala Allehanda 24.4.57

STÖD KONSTFÖRENINGEN
GENOM MEDLEMSSKAP!

Torsten Hjelm: Gitarristen

Sala konstförenings samlingar

9—16 november 1938

FOLKPARTILOKALEN

Sala konstförening har under sin 17-åriga tillvaro blivit ägare till ett 50-tal konstverk — målningar, teckningar, etsningar, skulpturer m. m., härav genom gåvor av olika konstnärer sexton stycken. Det har ansetts angeläget och önskvärdt att på något sätt redovisa dessa förvärf inför konstföreningens medlemmar i första hand, men även inför övriga konstintresserade i staden. Detta är orsaken till den nu anordnade utställningen, som alltid får betraktas som ett led i föreningens i staderna uttryckta syfte att väcka, underhålla och utbreda intresset för bildande konst.

Det bör måhända framhållas, att föreningen vid sina konstinköp strävat efter att erhålla sådana konstverk, som kan anses vara för vederbörande konstnär karaktäristiska.

G. ALIN.

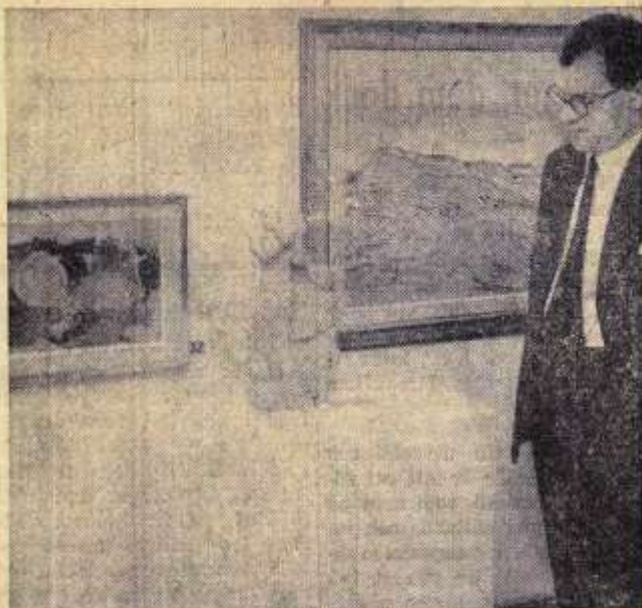
1) Boberg, Ferdinand: "Sala stads kyrka"	Akvarell
2) Percy, Arthur Cson: "Blommande äppelträd"	Oljemålning
3) Öllers, Edvin: "Västkustmotiv"	Oljemålning
4) Carlberg, John: "Sommarlandskap"	Gouache
5) Öllers, Edvin: "Höst, Gullholmen"	Oljemålning
6) Ekstedt, Sven: Teckning	Färgkrita
7) Wretling, David: "Skiss till fontän"	Skulptur i färgad gips
8) Andelius, Eva: "Flickan som trampade på brödet" (Barnteckning)	Akvarell
9) Cederling, Edvard: "Fönstret"	Oljemålning
10) Forsberg, Birger: "Interiör vid kamin, Etsarakolan"	Etsning

11) Forsberg, Birger: "Gumma vid hallarna, Paris"	Etsning
12) Forsberg, Birger: "Hotellfönstret"	Etsning
13) Forsberg, Birger: "Slätten"	Akvarell
14) Lindberg, Lennart H.: "Sittande kvinna" ..	Teckning
15) Lindberg, Lennart H.: "Småkravader"	Teckning i skrapteknik
16) Landberg, Eric: "Vårvinter"	Oljemålning
17) Eder, Martin: "Minareten"	Gouache
18) Eriksson, Albert: "Spegling"	Oljemålning
19) Hedlund, Joe: "Svarta liljor"	Oljemålning
20) Häfström, Stina: "Crocus"	Oljemålning
21) Ekström, Saga: "I trädgården"	Oljemålning
22) Hans-Pers, Olle: "Landskap"	Etsning
23) Pyysiläinen, Valdemar: "Vid kvarnen"	Kolteckning
24) Pyysiläinen, Valdemar: "Kvinnostudie"	Kolteckning
25) Kernell, Gunborg: "Berit"	Teckning
26) Andersson, Bertil: "Fiskebodan och nät" ..	Oljemålning
27) Folin, Lennart: "Hammars backar"	Oljemålning
28) Nordencreutz, Britta: "Palmer"	Oljemålning
29) Söndergaard, Jens: "Hamm" (Provtryck) ..	Litografi
30) Ekström, Saga: "Frukt och blommor"	Oljemålning
31) Hjelm, Torsten: "Gitarristen"	Oljemålning
32) Duhán, Evert H.: "Två äpplen"	Oljemålning
33) Gagge, Rudolf: "Stenungsund"	Oljemålning

Vinster i årets medlemslotteri:

34) Camitz, Georg: "Lodjur"	Teckning
35) Gauguin, Paul René: "Trädet"	Litografi
36) Söndergaard, Jens: "Den vita båten"	Litografi
37) Turká, Zsuzsai: "Café i Paris"	Gouache
38) Ekström, Saga: "Blommande fruktträd" ...	Oljemålning
39) Duhán, Evert H.: "Det vita huset"	Oljemålning

SA 10.11-58

Sala konstförenings intendent Kåge Bergman, som arrangerat utställningen, beundrande en skulptur av David Wretling. T. v. syns ett stilleben av Evert Duhn och t. h. "Hammars backar" av Lennart Polin.

Konstföreningens samlingar i dag värda drygt 10.000 kr.

Under innevarande vecka pågår i folkpartilokalen på Magasinsgatan i Sala en utställning, som på sitt sätt är tämligen unik. Sala konstförening visar sina samlingar, hopbragta under de 17 år, som gått sedan doktor Carl Friberg tog initiativet till föreningens bildande. Det är första gången som konstföreningens egna konstverk tillhopa närmare 40-talet, kan beskådas som helhet. De representerar ett värde av drygt 10,000 kr.

Vid den välbesökta vernissagen / på söndagseftermiddagen ytttrade konstföreningens ordförande, red. Ake Johansson, bl. a. att i stadgarna anges som föreningens syftemål att väcka, vidmakthålla och utveckla intresset för bildande konst. Det har un-

der alla år varit en ärlig strävan inom föreningen att fullgöra detta värv i grundarens fina anda. Vägarna har varit många; en av dem har varit att grundlägga och utveckla en föreningens egen konstsamling, som man hoppats skulle bli till nytta och nöje, till vederkvickelse och uppbyggelse för dem som bygger och bor i Sala. Alltsedan starten har, genom gåvor och inköp, konst tillförts samlingarna, som i dag rymmer ett 40-tal verk, representerande konstnärer med skilda stilar och tekniker. Inköpsnämnden har varit angelägen att erhålla sådana verk, som kunnat anses karakteristiska för vederbörande konstnär. I allmänhet har förvärven skett i samband med utställningar i föreningens regi. Hela samlingen representerar i dag ett värde av i runt tal 10,000 kr.

Deponeringar endast provisorium.

— Tyvärr är det så att vi i Sala inte är i den lyckliga belägenheten att äga ett konstmuseum eller annan därmed jämförlig lokal, där dessa samlingar tillsammans med den storstilade Fribergiska donationen, permanent skulle kunna förvaras. För att allmänheten skall komma i åtnjutande av den har det ansetts nödvändigt, dels att på skilda håll i staden i lokaler av mer eller mindre offentlig karaktär deponera konstverken, dels att tid efter annan dra samman konstverken och visa dem under ett tak. Detta är en skyldighet, som vi har både mot konstföreningens i det närmaste 300 medlemmar och mot stadsborna i allmänhet, sade ordföranden, som även underströk att detta icke får bli annat än ett provisorium i väntan på det Aguelimuseum, som bl. a. dr Friberg hyste en så innerlig önskan om.

Förutom de egentliga samlingarna visas de konstverk, som ingår i årets medlemslotteri, sex tavlor värda i runt tal 1300 kr.

Aterseendets glädje.

En lång rad av för salaborna kända konströrer återses på denna utställning. Där finns det allra första förvärvet, Ferdinand Bobergs lilla akvarell över kyrkan i Sala, som bl. a. finns reproducerad på konstföreningens medlemskort. Arthur C:son Percys "Blommande äppelträd" med sin blonda kolorit och luftighet är en av samlingarnas pärlor. Edvin Ollers västkustmotiv representerar ett högklassigt landskapsmåleri. F. d. tärnsjöbon Birger Forsberg har några små etsningar, som man gärna stannar inför och den finländske konströren Valdemar Pyysiäins kolteckningar avslöjar en värtalig uttrycksfullhet i svart-vitt. Här finns också Lindahlsstipendiaten Stina Häfström och hennes huddungefödde make Albert Eriksson. Västerås-konstnärinnan Brita Nordencrantz som hade sådan framgång i fjol höst i Sala, salakonströerna Lennart H. Lindberg, Edvard Cederling, Martin Eder, Bertil Andersson och George Camitz. Konstnärsparet Torsten Hjelm och Saga Ekström, som haft två utställningar i Sala är representerade liksom den unge sörplingen och romantikern Joe Hedlund. Många, många andra icke att förglömma. Det är en liten fin utställning, som det faktiskt borde ligga i varje konstmedveten salabos intresse att ta sig en titt på.

31 januari 1963

'Ortdrivaren' samlade symbol för silverstaden

Skulpturen, som avbildats härövan, är ett utkast till en salsymbol. Den föreställer en "ortdrivare" och har utformats av konstnären Lennart H. Lindberg efter en idé av dir. Georg Camitz, båda salabor. Huruvida den kommer att exploateras är väl ännu inte

bestämt. Den har funnits till påseende på rådhuset några dagar. Formatet är ung. 23×23 cm., men om den i sinom tid skulle komma till utförande som en speciell Sala-souvenir, kommer med sannolikhet måtten att decimeras. Det har heller inte sagts i vilket material den i så fall skulle produceras.

Dir. George Camitz, Sala.

På tisdagen avled direktören för Sala Tegelbruk George Camitz. Han var född i Sala 1922. Efter skolgång här fortsatte han studierna i Uppsala och ägnade sig sedan åt reklam-tecknaryrket och var under en följd av år knuten till Åhlén & Åkerlunds förlag. Han var då bosatt i Stäket. 1957 flyttade han till Sala. 1959 blev han direktör för Förenade Tegelbruken i Linköping och var en tid bosatt i Linköping och en tid i Skänninge. I 60-talets början flyttade han åter till Sala för att bli verkställande direktör för Sala Tegelbruk och Insjöns Tegelbruk.

Dir. Camitz har också varit engagerad i tegelindustrins intresseorganisationer. Han har sålunda varit styrelseledamot i Sveriges Tegelindustriförening, styrelseledamot i Tegelbrukens försäljnings AB i Stockholm samt sekreterare i Östergötlands Tegelbruksägareförening under sin Linköpingstid.

Under sin salatid har han varit medlem i Sala Rotaryklubb, där han också varit president. En kortare tid var han ordförande i IF Norden.

I mån av tid ägnade han sig också åt konstnärlig utövning. Han tecknade och målade och deltog också i utställningar.

Som närmast sörjande efterlämnar han, far och mor, majoren Curt Camitz och hans hustru Ebba, makan Elsy samt barnen Charlotte och Johan.

Vår älskade

George Camitz

* 31/10 1922

Sala den 2 juni 1970.

ELSY

Charlotte Johan
Mor och Far
Brita

Jordfästningen sker i stillhet.

SA 1970-06-04

Don Camillo populär läs

Ett populärt inslag i Sala Allehanda under ett par år vid mitten av 1950-talet var Don Camillos teckningar och text, alltid införda på lördagar och i regel med rubriken "Lördagspudding".

Ofta ingick också i nedre högre hörnet en "Veckans pud-

ding", en hyllning till kvinnor i Salabygden, som utmärkt sig under den senaste veckan, men även till kvinnor på riksnivå eller kändisar från film och scen. Var de dessutom vackra till skapnaden fick tecknaren tillfälle att briljera med sin förkärlek för tilltalande kurvor.

Tecknaren ja, han kallade sig Don Camillo efter en i tiden berömd filmfigur, en katolsk fattigpräst, som för omkring med fladdrande skört på sin cykel och utförde goda gärningar med gott humör. Rollen gestaltades av den berömda franske skådespelaren Fernandel.

Signaturen Don Camillo i tidningsspalten dölde Salasonen George Camitz, som var utbildad reklamtecknare, men även tecknade

schejker och sköna damer i Ahlén & Åkerlunds veckotidningar.

Farliga veckotidningar

På det här uppslaget ges några smakprover på hans skickliga riktiga och udda teckningar, ofta milt satiriska och/eller vittiga, men aldrig plumpa.

De återgivna "Lördagspuddingarna" visar

att det dagsaktuella spörsmålet i vad mån ungdomsvärlden inspireras av dåligheter i televisionen debatterades även för 40 år sedan. Då hade vi inte TV i Sverige men serietidningarnas våldsinlag gav upphov till hetta debatter och aktioner från samhällsbevakare.

På lokalplanet sysslade Don Camillo flera gånger med britten på sand vintertid på Salas

gator. Ett annat kurr ännu var det än i dag bestående "bomeländet" vid järnvägsövergången till Norrmalm.

Polisens problem med utrustning för att hålla bovarna stängna återkom han ofta till — ännu på 50-talet saknade Sala-polisen egen bil och måste rekrytera taxi, när det var snabbutryckning som gällde. Inte ens en motorcykel fanns det pengar till.

Tegelman med konstnärsådra

George Camitz tillhörde en välkänd Salaslåst av militärer och företagare. Han var yngste son till majoren och tegelbruksdisponenten Curt Camitz och dennes hustru Ebba. Båda avled med tre veckors mellanrum vid hög ålder sommaren 1955.

George Camitz stöderade först i hemstaden och sedan i Uppsala, innan han flyttade till Stockholm för att utbilda sig till reklamtecknare. Han fick tidigt kontakt med Ahlén & Åkerlunds förlag och illustrerade noveller i förlagets veckotidningar en följd av år. Han kände sig dock förpliktad av släkttraditionen att skola in sig för tegelindustrin och inträdde 1959 i ledningen för ett tegelbruk i Långsjö, ett dotterbolag till Sala tegelbruk.

Den äldre brodern, kapten Curt Camitz, tillträdde 1958 efter faderns chefsposten för Sala tegelbruk, men avled redan året därpå, endast 44 år gammal. George kallades hem för att driva tegelbruket vidare i tredje generationen. Han blev samtidigt direktör för ett tegelbruk i Inghin i Dalarna samt inträdde i styrelsen för Svenska

tegelindustriföreningen och Tegelbrukens försäljnings AB.

Inom föreningslivet i Sala deltog han i Rotaryklubben och var en tid ordförande i IF Norden. På fritiden kopplade han ibland av med att sätta sig bakom tramsorna i Fox dansorkester.

Sin konstnärliga ådra utvecklade han jämsides med sin dagliga gärning, tecknade i tidningar och målade såväl akvarell som olja och ställde vid några tillfällen ut i Stockholm, Västerås och Sala.

Bland annat skapade han på Sala turisttrafikförenings uppdrag "Ostendivaren", som under många år blev en symbol för olivergruvan och, flertaligt att den färdkam i turistbrochyrer, gav upphov till statyetter.

Den kris, som i slutet av 60-talet drog fram över den svenska tegelindustrin, knäckte även Sala tegelbruk, som efter ett nioårigt nödskedet avskedade sina anställda. I början av 1970 installerades betalkontorna och den återstående arbetsstyrkan om cirka 25 arbetare och tjänstemän avskedades. Tio år tidigare var den mer än dubbelt så stor.

George Camitz avled den 2 juni 1970. Han blev 47 år.

George Camitz — företagsledare med konstnärsådra.

ning på 50-talet

Rivningsseriet, som i Sala kulminerade med gamla Stads- hotellets rivning tio år senare, hade ingen vän i Don Camillo. Kritiska synpunkter hade han också på det nya järnstaket vid Vallaskolan, liksom på gatukönsse på Normalen. Själv bodde han för övrigt några år på Hyttmästaregården i närheten av sockenkyrkan.

Skräckvisioner

Den kommunala kvarnens långsamhet, exempelvis i idrottsutrustning, gisslades till och från. Men "puddingarna" handlade ofta även om större samhällsfrågor, som folkrörelsen om högertrafik 1955.

Kändiserna svallade minst lika höga som inför EU-vallet och skräckvisioner målades upp då som nu av motståndarna till en förändring. "Nej-sidan" vann stort, men högertrafiken infördes trots motståndet 1955 år senare utan förväntat blodbad som följt.

Inrikespolitiska aktualiteter som finansminister Sköldts tvångsgräns — jämte Göran Perssons värmak — och motboken avskaffande 1 oktober 1955, kommenterades av Don Camillo i ord och bild.

Ibland gick han ut i världen, kom bland annat hem med ett collage från Västnyland, där ruinbyggnaderna ännu låg kvar efter andra världskriget, eller sätte i sitt satiriska ritstift mot Sovjet-ledarnas kapplöpning om makten efter Stalins död 1953.

Bot mot tabletter

En par bita reflektioner kring 50-talsföreteelser för avsluta. Anti-

rik kampanjer pågick även då. En dansk firma hade gjort reklam för sina anti-nikotin tabletter, som beskrevs som oövertrodd, men smakade förhålligt illa.

Don Camillo vände på steken och undrade om man inte "kan uppfinna en cigarett som gör att man aldrig mer kan ta en tabletter".

Det här citatet är inte heller illa: "Fantastiskt! Nu finns det kunnor som det inte behövs folk till. Men vore det inte bättre med folk, som det inte behövs kunnor till?"

Sorgligt att säga är tecknarna fräga lika aktuella idag.

Av Don Camillos "Lördagspudding" under två år (1954-55) kan vi endast återgå en bit och har då valt ut några mest övervägande lokal anknytning.

De flesta talar för sig själva, och även om inte alla dagens läsare har direktkontakt med anspelningarna, kan de ändå glädjas åt den omisskännliga talangen bakom ritstiftet och sticket i texterna.

KURT NILSSON

Pojkarnas Flygbok 1951, *Elddop i luften* av Harald Victorin. Illustrationer George Camitz:

Wikipedia 2015:

År 1950 hade Lukas Bonnier varit på besök i New York, och besökte då King Features Syndicate med förhoppningen om att kunna köpa serietidningsrättigheterna för serien "Dragos", som han hade läst i Svenska Dagbladet, där den publicerats sen 1942. Bonnier fick här veta att serien hette "The Phantom" på engelska och att de skandinaviska rättigheterna ägdes av Bulls Presstjänst. Väl hemma i Sverige besökte Bonnier Bjarne Steinsvik på Bulls i samma ärende. På Bulls hade man vid detta tillfälle ingen erfarenhet av serietidningsrättigheter eftersom deras serier aldrig publicerats i ett sådant format tidigare.

När så detta hade avklarats kvarstod problemet med att övertyga Tor Bonnier (styrelseordförande i Åhlén & Åkerlund och tillika Lukas Bonniers far). Under ett styrelsesammanträde togs saken upp och i en ofta återberättad anekdot svarade Tor Bonnier: "Käre son, vår familj har gett det svenska folket en Strindberg, en Heidenstam, en Lagerlöf... och du vill ge dom Fantomen!" De yngre styrelseledamöterna var dock mer positiva och Lukas Bonnier fick klartecken till att starta serietidningen *Fantomen*.

Det första numret av *Fantomen* dök upp i butikerna den 5 oktober 1950 och innehöll Fantomen-äventyret "Den kidnappade maharadjan" (som hette *The Maharajah's daughter* i original) och detta äventyr skrevs av Lee Falk och tecknades av Wilson McCoy.

För att distansera sig från serieutgivningen var det dock inte Åhlén & Åkerlund som stod som utgivare, utan det nyskapade *Serieförlaget* (som sedermera kom att byta namn till Semic Press). Den förste som Lukas Bonnier anställde var Rolf Janson, som kom att bli *Fantomens* första redaktör. Efter mycket klippande och klistrande i en kontorslokal på Sveavägen fanns det första numret av tidningen ute i butikerna 7 oktober 1950. Det första numret bestod av 36 sidor i färg, och utöver "Fantomen" innehöll det även "Hopalong Cassidy", "Knock-Out Charlie", "Lisa och Sluggo" och "Ludvig". Anledningen till blandningen var Postens regler för distribution av tidskrifter, som angav att minst 50 % av tidningens innehåll måste vara avslutat material. Eftersom Fantomenserien var i följetongsform fick resten fyllas ut med andra serier. Denna "nödlösning" slog dock väl ut bland läsarna och formeln används än idag, även om Postens regler sedan några årtionden har ändrats.

Fantomen var en succé från starten och var den första tidning utgiven av ett Bonnierförlag som gick med vinst från första numret. Den berömda logotypen som prytt omslaget ända sedan starten (i olika varianter) formgavs av Rolf Janson själv, och omslaget till nr 1 tecknades av George Camitz. De sju nummer som kom ut 1950 hade en snittupplaga på 72 000 exemplar.

www.phantomwiki.org :

George Camitz

George Camitz (1922 – 1970) was a Swedish illustrator.

Contents (hide)

- 1 Biography
- 2 Phantom work by George Camitz
 - 2.1 Covers
 - 2.1.1 With Phantom motif
 - 2.1.2 Without Phantom motif
 - 2.2 Fantomen Christmas Album

Biography

Camitz produced most of the covers for the early years of the *Fantomen* comic book, including the very first issue. During this period it was common for the covers to feature back-up comics or real-life celebrities instead of The Phantom himself, which is why most Camitz *Fantomen* covers don't show the Phantom at all. Camitz also produced covers for *Fantomen Christmas Albums* in the 1950's. He left *Fantomen* in 1956 to take over his family's business, but produced cartoons for a local newspaper under the pseudonym *Don Camillo*.

This article, or section of an article, is very short. You can help PhantomWiki by expanding it if.

Phantom work by George Camitz

Covers

Fantomen covers

This list is incomplete - you can help PhantomWiki by expanding it if.

With Phantom motif

Fantomen 1/1950 cover Fantomen 2/1950 cover Fantomen 3/1950 cover Fantomen 6/1950 cover Fantomen 9/1950 cover

Fantomen 1/1951 cover Fantomen 3/1951 cover Fantomen 12/1952 cover Fantomen 13/1952 cover Fantomen 7/1953 cover

Fantomen 9/1953 cover Fantomen 17/1954 cover Fantomen 6/1956 cover

Without Phantom motif

- Fantomen 5/1950 cover
- Fantomen 20/1951 cover
- Fantomen 14/1952 cover
- Fantomen 18/1954 cover
- Fantomen 7/1950 cover
- Fantomen 21/1951 cover
- Fantomen 16/1952 cover
- Fantomen 21/1954 cover
- Fantomen 2/1951 cover
- Fantomen 22/1951 cover
- Fantomen 15/1952 cover
- Fantomen 23/1954 cover
- Fantomen 4/1951 cover
- Fantomen 2/1952 cover
- Fantomen 18/1953 cover
- Fantomen 25/1954 cover
- Fantomen 5/1951 cover
- Fantomen 2/1952 cover
- Fantomen 20/1953 cover
- Fantomen 5/1955 cover
- Fantomen 7/1951 cover
- Fantomen 4/1952 cover
- Fantomen 3/1954 cover
- Fantomen 9/1955 cover
- Fantomen 6/1951 cover
- Fantomen 3/1952 cover
- Fantomen 7/1954 cover
- Fantomen 9/1955 cover
- Fantomen 14/1951 cover
- Fantomen 11/1952 cover
- Fantomen 3/1954 cover
- Fantomen 14/1955 cover
- Fantomen 15/1951 cover
- Fantomen 13/1952 cover
- Fantomen 13/1954 cover
- Fantomen 15/1955 cover

Fantomen Christmas Album

Fantomen Christmas Album 1951 cover Fantomen Christmas Album 1952 cover Fantomen Christmas Album 1953 cover Fantomen Christmas Album 1954 cover Fantomen Christmas Album 1955 cover

I programmet *Bytt är Bytt*, TV 4 30 september 2021, var ett av föremålen första numret av *Fantomen* från oktober 1950 i mint condition. Värderades i programmet till 10 000 kr.

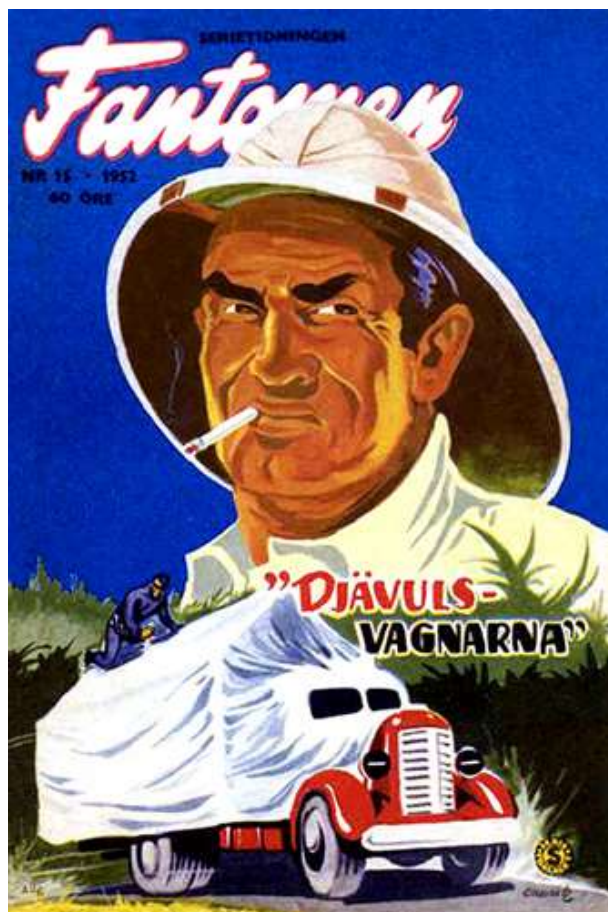
På bilden makarna Pontus och Marzena Platin, programledaren Renée Nyberg och antikexperten Li Pamp.

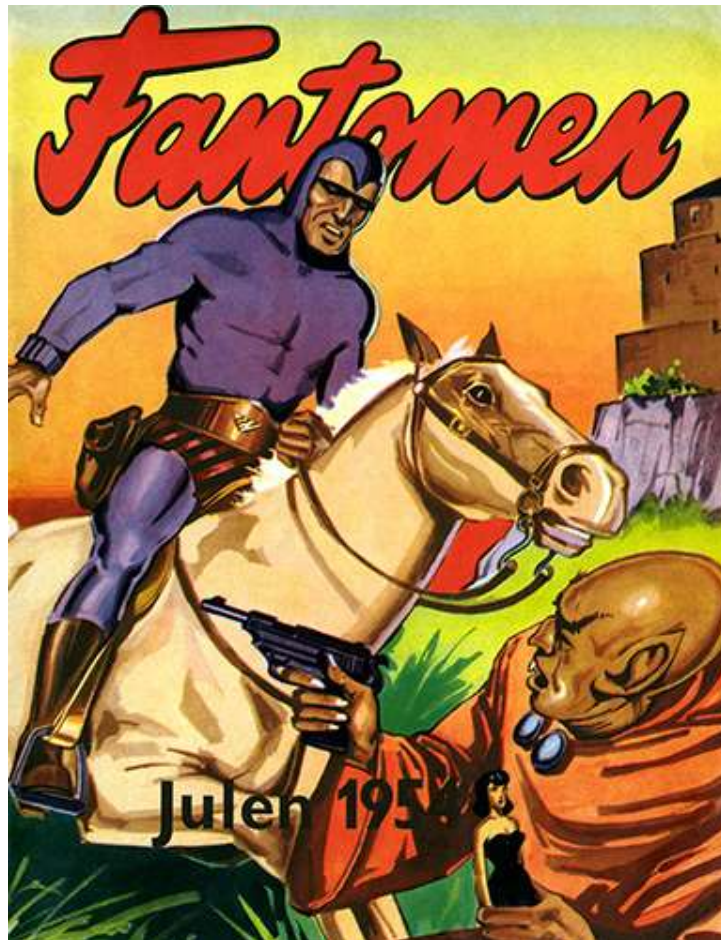
Julnumret 1951.

Julnummer 1952.

Julnummer 1953.

Julnummer 1954.

Julnummer 1955.

George Camitz, teckning 1962, 25 x 39 cm.

Georg Camitz, oljemålning på pannå 1967, 70 x 100 cm. Gåva till Avlidna Salakonstnärers Sällskap.

George Camitz, teckning 16 x 25 cm. Gåva till Avlidna Salakonstnärers Sällskap.

George Camitz, tuschteckning 30 x 40 cm.

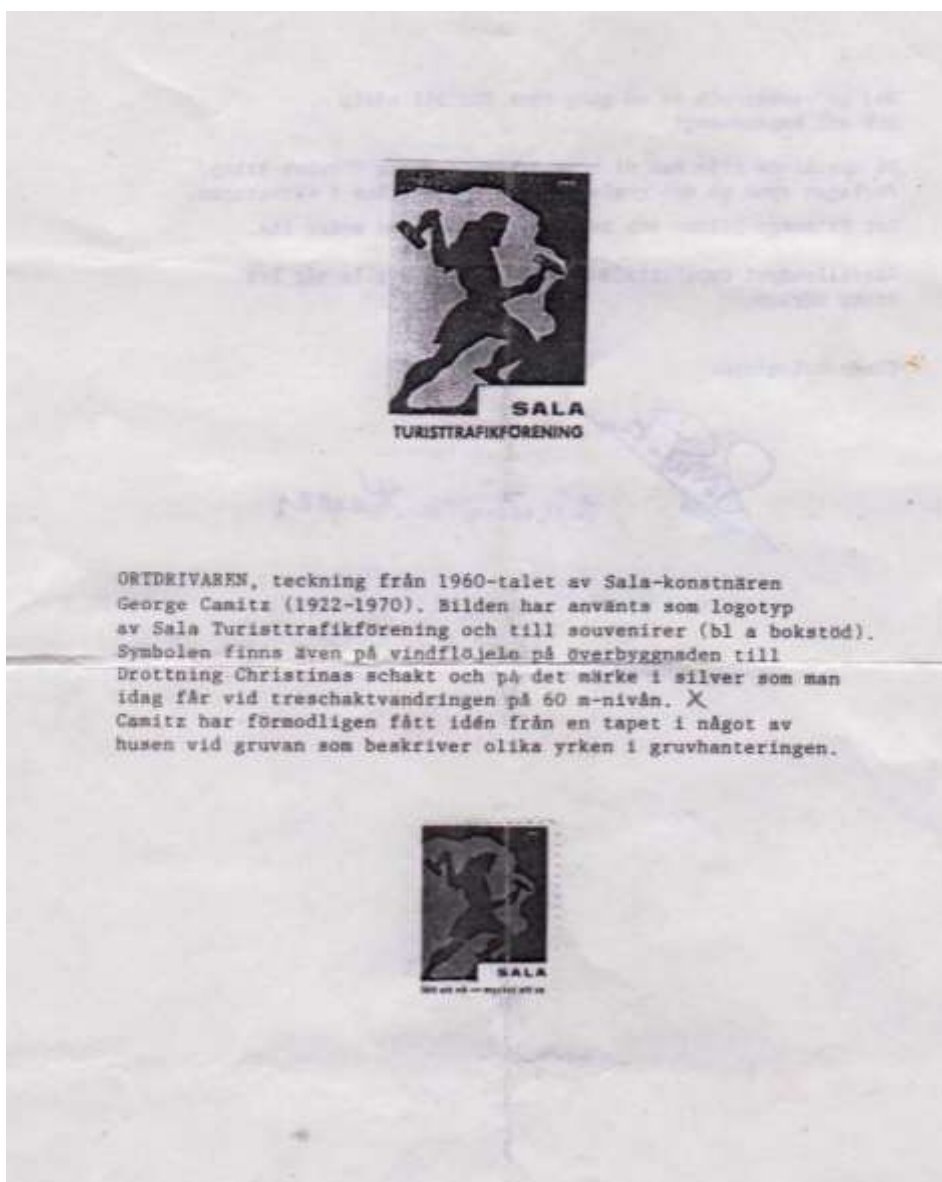
Georg Camitz. Keramikfat ca 15 x 15 cm.

Curt Camitz, *Silvermalm* 1965. Omslagsbild George Camitz.

Infartsskyltar till Sala Silvergruva, oktober 2014.

Keramikföremål som enligt ägarens föräldrar "var gjorda av Camitz".

Charlotte Camitz, juli 2015: De här keramikföremålen känner jag inte till, har aldrig sett dem. Det känns inte riktigt likt pappa.

George Camitz, tusch-akvarell, 38 x 40 cm.

Charlotte Camitz, juli 2015: Den här målningen har jag inte sett förr, men känns rätt typisk för pappa.

Charlotte Camitz: Bokomslaget är pappas, det känner jag igen. Det har han gjort till farfar Curts berättelse.